

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové projednal ve veřejném zasedání konaném dne 20. června 2017 v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Zdeňka Šulce a soudců JUDr. Jiřího Mádra a JUDr. Jana Šulece **odvolání obž. M. [redacted] K. [redacted]**, nar. [redacted], trv. bytem [redacted], proti rozsudku Okresního soudu v [redacted] ze dne 19.1.2017, sp. zn. [redacted], a rozhodl t a k t o :

K odvolání obžalovaného M. [redacted] K. [redacted] se napadený rozsudek podle § 258 odst. 1 písm.f), odst. 2 tr.ř. **zrušuje ve výroku o náhradě škody** a podle § 259 odst. 3 tr.ř. se v rozsahu zrušení **nově rozhoduje tak, že** se podle § 228 odst. 1 tr.ř. ukládá obžalovanému povinnost nahradit škodu poškozené Zdravotní pojišťovně Ministerstva vnitra ČR, pobočka Ústí nad Labem a Hradec Králové, Štefánikova 992/16, 400 01 Ústí nad Labem, zastoupené J. [redacted] M. [redacted], adresa pro účely doručování Zdravotní pojišťovna Ministerstva vnitra ČR, Vinohradská 2577/178, 130 00 Praha 3, **ve výši 393.520 Kč.**

Podle § 229 odst. 1 tr.ř. se poškozené E. [redacted] V. [redacted], nar. [redacted], bytem [redacted], [redacted], okr. [redacted], E. [redacted] B. [redacted], nar. [redacted], bytem [redacted], okr. [redacted], I. [redacted] B. [redacted], nar. [redacted], bytem [redacted], okr. [redacted], M. [redacted] B. [redacted], nar. [redacted], bytem [redacted], okr. [redacted], M. [redacted] B. [redacted], nar. [redacted], bytem [redacted], okr. [redacted], všechny

zastoupené zmocněncem ■■■. J■■■■ Č■■■■ se sídlem ■■■■■, ■■■■■
■■■■■, odkazují s celými svými nároky na náhradu škody na řízení ve věcech
občanskoprávních.

V ostatních výrocích zůstává napadený rozsudek **beze změny.**

O d ů v o d n ě n í

Napadeným rozsudkem Okresního soudu v ■■■■■ ze dne 19.1.2017, sp. zn. ■■■■■ byl obžalovaný M■■■■ K■■■■ uznán vinným přechinem usmrcení z nedbalosti podle § 143 odst. 1, 2 trestního zákoníku a přechinem těžkého ublížení na zdraví z nedbalosti podle § 147 odst. 1, 2 trestního zákoníku, a podle § 143 odst. 2 trestního zákoníku za použití § 43 odst. 1 trestního zákoníku byl odsouzen k úhrnnému trestu odnětí svobody v trvání 3 let. Podle § 81 odst. 1 trestního zákoníku a § 82 odst. 1 trestního zákoníku byl výkon tohoto trestu podmíněně odložen na zkušební dobu v trvání 4 let. Dále mu byl uložen podle § 73 odst. 1, 3 trestního zákoníku trest zákazu činnosti spočívající v zákazu řízení motorových vozidel všeho druhu v trvání 4 let. Napadeným rozsudkem bylo rovněž rozhodnuto tak, že se obžalovanému podle § 228 odst. 1 tr. ř. ukládá nahradit škodu v následujícím rozsahu:

- poškozené Zdravotní pojišťovně ministerstva vnitra České republiky, pobočka Ústí nad Labem a Hradec Králové, Štefánikova 992/16, 400 01 Ústí nad Labem náhradu nákladů léčení poškozeného P■■■■ B■■■■ ve výši 275.799 Kč,
- poškozené Zdravotní pojišťovně ministerstva vnitra České republiky, pobočka Ústí nad Labem a Hradec Králové, Štefánikova 992/16, 400 01 Ústí nad Labem náhradu nákladů léčení poškozené E■■■■ B■■■■ ve výši 117.721 Kč,
- poškozené E■■■■ V■■■■, nar. ■■■■■, bytem ■■■■■, okr. ■■■■■ ve výši 300.000 Kč,
- poškozené E■■■■ B■■■■, nar. ■■■■■, bytem ■■■■■, okr. ■■■■■ ve výši 980.000 Kč,
- poškozené I■■■■ E■■■■, nar. ■■■■■, bytem ■■■■■, okr. ■■■■■ ve výši 1.795.463 Kč,
- poškozené M■■■■ B■■■■, nar. ■■■■■, bytem ■■■■■, okr. ■■■■■ ve výši 602.215 Kč,
- poškozené M■■■■ B■■■■, nar. ■■■■■, bytem ■■■■■, okr. ■■■■■ ve výši 824.082 Kč.

Podle skutkových zjištění okresního soudu se obžalovaný dopustil výše uvedených trestných činů tím, že dne ■■■■■ kolem 12:00 hodin v katastru obce ■■■■■, okr.

██████████, jako řidič osobního motorového vozidla zn. ██████████, r. z. ██████████, jedoucí po silnici ██████████ třídy č. ██████████ ve směru od ██████████ nevěnoval dostatečnou pozornost situaci v silničním provozu, na přímém rovném úseku v km ██████████ proto přešel do protisměrné části vozovky a zde narazil přední částí vozidla do přední části protijedoucího vozidla zn. ██████████, r. z. ██████████ řízeného ve směru na ██████████ P██████████ B██████████, nar. ██████████, který při nárazu utrpěl tupý úraz hlavy, trupu a končetin a na následky vzniklých zranění téhož dne zemřel, a dále došlo ke zranění E██████████ B██████████, nar. ██████████, sedící ve vozidle zn. ██████████ na místě spolujezdce, která utrpěla tržně zhmožděnou ránu v levé čelní a temenní krajině, otřes mozku lehkého stupně, šterbinovitou zlomeninu hrudní kosti, zhmoždění měkkých tkání přední hrudní a břišní stěny, tříštivou zlomeninu levé pažní kosti a tržně zhmožděnou ránu dlaně levé ruky a v důsledku vzniklých zranění byla vážně omezena hybnost jejího levého ramenního kloubu a tím i celé levé horní končetiny po dobu nejméně 44 dnů od vzniku zranění, a M██████████ K██████████ tak porušil ustanovení § 4 písm. a) a § 11 odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích ve znění pozdějších předpisů.

Proti tomuto rozsudku podal obžalovaný v zákonné lhůtě prostřednictvím svého obhájce odvolání, ve kterém uvádí, že se odvolává do všech výroků uvedeného rozsudku. Nesporným v odvolání činí zjištění nalézacího soudu spočívající v tom, že svým vozidlem přešel do protisměru, kde se čelně střetl s protijedoucím vozidlem. Dále uvádí, že na nehodový děj nemá zachovanou žádnou vzpomínku, když dle znalců internisty a neurologa jej postihla mžiková porucha vědomí. Na základě provedených důkazů konstatuje, že v inkriminované době trpěl enterovirózou, kvůli které vyhledal dne ██████████ ošetření na lékařské pohotovosti FN ██████████ a na základě doporučení pak následně dne ██████████ navštívil svoji lékařku a právě při návratu od ní došlo k projednávané dopravní nehodě a obžalovaný byl těsně před ní nepředvídatelně stížen poruchou vědomí. Odůvodňuje dále, proč sám vozidlo k lékařce řídil, když manželka nevlastní řidičské oprávnění a nikdo další z rodiny nebyl přítomen. Subjektivně se cítil k řízení vozidla způsobilým. Dále rozebírá znalecký posudek internisty ██████████. K██████████ V██████████, dle kterého ho v souvislosti s aktuálně probíhající enterovirózou postihl náhlý kolapsový stav – mžiková ztráta vědomí. Nikdy před tím se mu nic podobného nepříhodovalo, nikdy se neléčil pro jakoukoliv poruchu vědomí a zjevně nic varovného před kolapsem nezaznamenal. Dle obhajoby lze tedy s jistotou předpokládat, že u obžalovaného došlo během jízdy k poruše bdělosti a ztrátě vědomí, když obžalovaný podobný stav nikdy v minulosti neprodělal a zjevně nemohl tento stav rozpoznat a nemohl na něj ani reagovat. Svědky popsany stav obžalovaného po nehodě, kdy nebyl vůbec orientován událostí, potvrzují závěry o nečekané mžikové ztrátě vědomí. Z této příčiny pak vjel do protisměru a sv. H██████████ potvrdil, že na vozidle obžalovaného neviděl zapnutý ukazatel změny směru jízdy a potvrdil tak, že nemohlo jít o předjíždění. Odvolání dále konstatuje, že obžalovaný subjektivně nepocíťoval žádnou překážku v řízení vozidla, o čemž svědčí i bezproblémová jízda na lékařskou pohotovost ze dne ██████████. Obhajoba namítá, že pokud by bylo obžalovanému vytknuto porušení ust. § 4a) z.č. 361/2000 Sb., nejednalo by se v dané věci o porušení důležité povinnosti ve smyslu naplnění skutkové podstaty přečinů dle § 143 odst. 2 resp. § 147 odst. 2 tr. zákoníku. Napadenému rozsudku je dále vytykán závěr spočívající v tom, že obžalovaný porušil rovněž ust. § 11 z.č. 361/2000 Sb., když příčinou vjetí do protisměru byla nečekaná mžiková ztráta vědomí, kterou nemohl předpokládat. Obhajoba tedy navrhuje, aby bylo vycházeno pouze z toho, že obžalovaný porušil ust. § 4a) z.č. 361/2000 Sb. Dále obhajoba připomíná dosud bezúhonný život obžalovaného a s ohledem na to uložení trestu nepřiměřeně přísného. Obžalovaný dále nesporuje přiznání náhrady škody Zdravotní

pojišťovně MV ČR, avšak přiznání nároků na náhradu škody v případě pozůstalých dle jeho názoru překračují rámec adhezního řízení, a proto navrhuje tyto poškozené s nárokem na náhradu škody odkázat na řízení ve věcech občanskoprávních. Závěrem obžalovaný navrhuje, aby krajský soud dle § 158 odst. 1 písm. d, e, f) tr. ř. napadený rozsudek v celém rozsahu zrušil a podle § 259 odst. 3 tr. ř. sám rozhodl tak, že se obž. K. [redacted] dle § 226 písm. d) tr. ř. zprošťuje obžaloby. Alternativně dává v úvahu uznání viny pro přečiny dle § 143 odst. 1 a § 147 odst. 1 tr. zákoníku a uložení trestu v dolní polovině zákonné trestní sazby s podmíněným odkladem na zkušební dobu, včetně uložení trestu zákazu činnosti v trvání jednoho roku a odkazu poškozených pozůstalých na řízení ve věcech občanskoprávních.

Krajský soud ve veřejném zasedání z podnětu takto podaného odvolání přezkoumal podle § 254 odst. 1 tr. ř. zákonnost a odůvodněnost všech výroků, vůči nimž bylo odvolání podáno, jakož i správnost postupu řízení, které jim předcházelo, a to z hlediska vytýkaných vad. K vadám, které nebyly odvoláním vytýkány, by krajský soud přihlédl, jen pokud by měly vliv na správnost výroku, proti němuž bylo odvolání podáno. Přitom musel ještě přihlédnout k tomu, že sám doplnil dokazování o provedení důkazu, a to zprávy [redacted], [redacted], z níž vyplývá, že pošk. M. [redacted] B. [redacted] byla v rozhodném období a do současnosti je studentkou. Dále bylo přečteno vyjádření zmocněnce poškozených [redacted]. Č. [redacted]. Tento vyjádřil rozhořčení poškozených, resp. pozůstalých nad odvolací argumentací obžalovaného. Konstatuje, že se poškození nedávno od pí I. [redacted] Š. [redacted] dozvěděli, že obžalovaný za volantem vozidla již několikrát usnul a k nehodě nedošlo jen díky včasné reakci jeho manželky. Dále uvádí, že obžalovaný má dlouhodobé problémy s usínáním i v zaměstnání a v souvislosti s tím navrhl odvolacímu soudu výslech svědků, a to I. [redacted] Š. [redacted] a blíže nespecifikovaných spolupracovníků obžalovaného. Již na tomto místě je třeba konstatovat, že tak, jak bude níže rozebráno, byly provedeny dostačující důkazy, aby krajský soud mohl ve věci rozhodnout a v souvislosti s rozhodnutím o vině a trestu považuje tedy zmocněncem navržené důkazy za nadbytečné, a proto jejich realizaci zamítl. Poté krajský soud dospěl k následujícím závěrům:

Řízení předcházející napadenému rozsudku proběhlo v souladu s trestním řádem a nebylo zatíženo žádnými vadami. Orgány přípravného řízení i okresní soud respektovaly ustanovení zajišťující právo na obhajobu obžalovaného, jakož i ustanovení směřující k objasnění věci a upravující realizaci jednotlivých důkazů.

Soud prvního stupně v hlavním líčení provedl všechny důkazy nutné pro zjištění skutkového stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nutný pro jeho rozhodnutí, jak mu ukládá ust. § 2 odst. 5 tr. ř.

Všechny provedené důkazy okresní soud poté podrobně a pečlivě hodnotil podle svého vnitřního přesvědčení založeného na posouzení všech okolností případu jednotlivě i ve vzájemných souvislostech, jak mu ukládá ust. § 2 odst. 6 tr. ř. Nebylo zjištěno, že by se v hodnocení důkazů dopustil nějakých nesprávností, že by některý důkaz či významnou skutečnost pominul, hodnotil ji nesprávně, nebo z ní vyvodil nesprávné závěry. Z tohoto důvodu krajský soud na odůvodnění napadeného rozsudku v plném rozsahu odkazuje.

Námitkám obžalovaného K. [redacted] obsažené v jeho odvolání, které jsou v zásadě opakováním jeho obhajoby uplatněné již v řízení před soudem I. stupně, proto nemohl Krajský soud v Hradci Králové přisvědčit. Okresní soud se v odůvodnění napadeného

rozsudku s obhajobou obžalovaného přesvědčivě vypořádal, vyložil, které skutečnosti vzal za prokázané, o které důkazy svá skutková zjištění opřel a jakými úvahami se řídil při jejich hodnocení. Odvolací soud proto z důvodu stručnosti na toto přílehlavé, podrobné a logické odůvodnění napadeného rozsudku, se kterým se plně ztotožňuje, odkazuje a k argumentům obžalovaného nad jeho rámec uvádí pouze následující:

Pokud obhajoba v odvolání konstatuje, že obž. K. [redacted] v inkriminované době trpěl enterovirózou, kvůli které vyhledal dne [redacted] ošetření na lékařské pohotovosti FN [redacted] a na základě doporučení pak následně dne [redacted] navštívil svoji obvodní lékařku, je třeba doplnit, že ze závěrů okresním soudem čteného znaleckého posudku z oboru zdravotnictví, odvětví neurologie, neuropsychologie a neurofyziologie vyplývá, že v době tří dnů před vyšetřovanou dopravní nehodou trpěl obžalovaný akutním virovým onemocněním zažívacího traktu, které vlivem dehydratace snížilo celkovou výkonnost organismu v menší míře, která nemohla významněji narušit schopnost bezpečně ovládat motorové vozidlo. V den nehody v důsledku dehydratace a hypoglykemie došlo k celkovému vyčerpání organismu s projevy zvýšené únavy a snížené bdělosti, které vyvrcholily mikrospánkem nebo mdlobou. Nelze zpětně zjistit, zda k tomu došlo postupně nebo náhle. Příčinou snížené bdělosti až ztráty vědomí nebyla samotná porucha zdraví (virové onemocnění), ale souběh více nepříznivých vlivů. Dále znalec konstatuje, že lze usuzovat, že obžalovaný nikdy dříve podobný stav neprodělal. Pokud by šlo o první projevy mikrospánku či mdloby v průběhu jízdy, nemohl tento stav rozpoznat ani na něj reagovat. Nelze vyloučit, že k významnému poklesu bdělosti až mikrospánku či mdlobě došlo velmi rychle.

Ze závěrů znaleckého posudku z oboru zdravotnictví odvětví psychiatrie, který byl rovněž okresním soudem čten, vyplývá, že obžalovaný v dané době netrpěl žádnou psychiatrickou poruchou nebo chorobou, které by primárně vedly k rozvoji poruchy vědomí či bdělosti. V dané době se obžalovaný nacházel ve stavu tělesného dyskomfortu, jehož hlavním příznakem byly bolesti břicha. Obžalovaný byl opakovaně vyšetřen méně než 24 hodin před událostí. Žádné z těchto vyšetření nevykazuje žádné specifické varovné příznaky pro hrozící poruchou vědomí či pro proběhlou poruchu vědomí. Nejsou tedy objektivně popsány žádné symptomy, které by svědčily pro proběhlou ztrátu vědomí v dané době. Pokud jde o výpadek paměti na dobu po předmětné události, tento lze vysvětlit standardně jako retrográdní amnézii na proběhlé psychické trauma. Nebyl prokázán žádný stav ve smyslu duševní poruchy či choroby, který by způsobil poruchu vědomí. Obžalovaný pociťoval určitý tělesný dyskomfort, stav ale při plném vědomí vyhodnotil subjektivně tak, že je schopen řídit motorové vozidlo. Znalec rovněž uvedl, že v dané době se obžalovaný nacházel ve stavu tělesného dyskomfortu, jehož hlavním příznakem byly bolesti břicha a s tím související průjem. Tento stav vedl k nástupu vyšší než běžné únavy, snížení pozornosti, resp. centrování pozornosti více na okruh obtíží zdravotních, z čehož lze jednoznačně odvodit, že pozornost obžalovaného se upínala zejména na jeho osobu a nikoli na okolí, což je pro řízení motorového vozidla stav velmi nepříznivý.

Ve shodě s napadeným rozsudkem tedy i krajský soud uzavírá, že ještě před jízdou, při které došlo k projednávané dopravní nehodě, trpěl obžalovaný akutním virovým onemocněním zažívacího traktu.

Pokud se týče samotného nehodového děje, odkazuje napadený rozsudek zejména na za zákonných podmínek čtený znalecký posudek z oboru strojírenství, odvětví strojírenství

všeobecné se zaměřením na posuzování technického stavu motorových vozidel, v kterém znalec konstatuje, že při ohledání vozidla obžalovaného nebyly zjištěny žádné závady v konstrukčním technickém stavu vozidla, které by mohly před a v době dopravní nehody negativně ovlivnit ovladatelnost, stabilitu a brzdové systémy prověřovaného vozidla. Z technického hlediska je možno konstatovat, že vznik náhlé závady lze jako příčinu dopravní nehody zcela vyloučit. Je tedy prokázáno, že samotnou dopravní nehodu nezpůsobila žádná technická závada na vozidle obžalovaného.

Napadený rozsudek dále konstatuje, že v hlavním líčení byl vyslechnut svědek B. [redacted] H. [redacted], který uvedl, že v dané době řídil ve směru od [redacted] do [redacted] vozidlo zn. [redacted]. Ve vzdálenosti asi 100 metrů před ním jelo ve stejném směru jízdy vozidlo zn. [redacted]. V té době svědek v protisměru zaregistroval nákladní vozidlo, které bylo předjížděno osobním vozidlem [redacted] barvy. Ve chvíli, kdy se osobní vozidlo dostalo na úroveň nákladního vozidla, pokračovalo do protisměrného jízdního pruhu, kde se střetlo s vozidlem [redacted] barvy. Svědek neviděl, že by osobní vozidlo [redacted] barvy mělo zapnutý ukazatel změny směru jízdy, vozidlo bylo totiž ve vzdálenosti asi 150 m. Dále svědek popsal situaci na místě po střetu vozidel.

Nad rámec odůvodnění napadeného rozsudku považuje krajský soud za nutné konstatovat, že výpověď tohoto svědka ve vztahu k údajnému předjíždění obžalovaného není zcela věrohodná. Jednak se jedná o jediný důkaz, který o tomto údajném předjížděním manévru svědčí, a jednak je v naprostém rozporu s výpovědí sv. B. [redacted], která bude rozebrána níže. Navíc z výpovědi tohoto svědka zcela jasně vyplývá, že nezaregistroval zapnutou signalizaci změny směru jízdy na vozidle obžalovaného, což by bylo možné za jím popsané situace předpokládat. Navíc z výpovědi svědka vyplývá, že údajně předjížděné vozidlo bylo od něho ve vzdálenosti cca 100 m, vozidlo obžalovaného ve vzdálenosti cca 150 m. Lze tedy jen těžko předpokládat, že by obžalovaný předjížděl již ze vzdálenosti 50 m za předjížděným vozidlem. Navíc výpověď svědka lze zcela logicky vysvětlit tím, že k nehodě došlo na prakticky rovném úseku vozovky a bylo prokázáno, že vozidlo řízené obžalovaným vjelo do protisměru. Svědkovi tak mohlo zcela logicky splynout předjíždění vozidla s vjetím vozidla obžalovaného do protisměru, a to zejména s ohledem na vzdálenosti, které sám uvádí. Dále svědek vypověděl, že střet vozidel viděl a dodal, že „řidič [redacted] musel předjíždět, to jinak nešlo“. Z tohoto vyjádření svědka dle krajského soudu vyplývá, že si předjížděním pouze vysvětluje vzniklou dopravní situaci a příčinu dopravní nehody, když zřejmě neví jiný důvod, pro který by obžalovaný vjel do protisměrného pruhu. Krajský soud tak zcela v souladu se závěry nalézacího soudu uzavírá, že příčinou dopravní nehody nebylo nesprávné předjíždění ze strany obžalovaného, ale pouze „prosté“ dopravní situací nevyvolané vjetí do protisměrného jízdního pruhu. O tomto závěru pak zcela nepochybně svědčí i další podstatný důkaz, kterým je výpověď svědkyně E. [redacted] B. [redacted], která byla za splnění zákonných podmínek čtena. Svědkyně uvedla, že jela z místa bydliště, tj. z obce [redacted], okr. [redacted] se synem P. [redacted] B. [redacted] do [redacted]. Jeli vozidlem zn. [redacted], syn řídil, svědkyně seděla na místě spolujezdce. Vyjeli na hlavní silnici, ujeli pouze několik set metrů, když [redacted] vozidlo jedoucí ve směru od [redacted] vyjelo ze svého jízdního pruhu přímo proti nim a došlo ke střetu. Syn na vzniklou situaci nestačil nijak reagovat. Dále svědkyně popsala vzniklá zranění a průběh léčby. Jak již výše uvedeno, tato výpověď zcela jasně hovoří pouze o vjetí vozidla obžalovaného do dráhy vozidla řízené jejím synem, o žádném předjížděním manévru svědkyně nehovoří.

Nalézací soud podrobně rozvádí důvody, které jej vedly k závěru o vině obžalovaného, když v napadeném rozsudku mimo jiné uvádí, že je zřejmé, že obžalovaný vzhledem ke svému stavu a celkem již čtyři dny trvajícím zdravotním obtížím měl a mohl předpokládat, že vzhledem k jeho oslabenému zdravotnímu stavu u něho může dojít k poklesu schopnosti bezpečně ovládat motorové vozidlo. Během jízdy pak skutečně došlo k tomu, že obžalovaný krátce ztratil vědomí a se svým vozidlem vjel do protisměrné části vozovky v době, kdy se proti němu blížilo další osobní motorové vozidlo, a to v takové vzdálenosti, že jeho řidič neměl absolutně žádnou šanci zabránit čelnímu střetu vozidel.

Nad rámec tohoto odůvodnění, se kterým se krajský soud plně ztotožnil, opět považuje krajský soud za nutné zdůraznit, že sám obž. K. ■■■ vypověděl, že podobný stav, tedy žaludeční potíže, měl asi rok před dopravní nehodou. Toto léčil, jak sám uvedl: „...prostě jsem byl doma, tehdy to léčení trvalo týden asi 14 dní, já už nevím. V předchozím případě jsem byl doma a nejezdil jsem autem“.

Ze znaleckého posudku z oboru zdravotnictví, odvětví vnitřní lékařství rovněž vyplývá, že obž. K. ■■■ prodělal v roce ■■■ salmonelózu s iritací pankreatu, tedy další průjmem provázené onemocnění.

Na základě těchto skutečností je dle názoru krajského soudu prokázáno, že obžalovaný měl již v minulosti zkušenosti s nemocemi provázenými průjmy a znal tedy jejich účinek na svůj organismus.

Dále je třeba připomenout část výpovědi obžalovaného, kde popisuje svůj zdravotní stav před nehodou, a mimo jiné uvádí, že pátek, sobotu a neděli před nehodou prospal. Toto zcela odpovídá závěrům znalců, když tito uvádí, že zdravotní stav obžalovaného v době před nehodou zvyšoval jeho únavu. Obžalovaný si tedy tuto únavu musel uvědomovat, zvláště za situace, kdy jak uvedl, víkend prospal. Sám obž. K. ■■■ dále vypověděl, že po návštěvě pohotovosti byl jeho stav takový „že na chvílku to přešlo, ale za hodinu jsem měl zase křeče“, když tyto lokalizuje do oblasti žaludku. Navíc jeho zdravotní obtíže byly podle znaleckého posudku z oboru zdravotnictví, odvětví vnitřní lékařství, provázeny i bolestí břicha, a to až křečovitou, „šroukáním“ střevního obsahu, nucením na stolicí atp. Přehlédnout nelze ani to, že sám obžalovaný den před nehodou vyhledal lékařské ošetření na pohotovosti FN ■■■ a je tedy zjevné, že jeho zdravotní stav nebyl v žádném případě dobrý. O tomto svědčí i další část výpovědi obž. K. ■■■, kde uvedl, že mu jeho obvodní lékařka při návštěvě před nehodou vystavila pracovní neschopnost, což by v případě nezjištění vážných zdravotních problémů nepochybně neučinila.

Krajský soud tak ve shodě s napadeným rozsudkem dospěl k jednoznačnému závěru, který spočívá v tom, že jedinou příčinou projednávané dopravní nehody bylo vjetí vozidla řízeného obžalovaným do protisměrného jízdního pruhu, kde takto vytvořil pro vozidlo řízené poškozeným B. ■■■ náhlou překážku, na kterou již nebyl poškozený schopen reagovat, a došlo ke střetu obou vozidel s důsledky výše uvedenými. Jak vyplynulo z provedených důkazů, příčinou vjetí obžalovaného do protisměru nebyla technická závada na vozidle ani případné předjíždění jiného motorového vozidla či nějaká dopravní situace, která by takovýto způsob jízdy, tedy náhlou změnu směru jízdy, vyvolala. O tomto žádný z provedených důkazů nesvědčí. Naopak byly provedeny důkazy, které jednoznačně prokazují, že obž. K. ■■■ již nejméně tři dny před dopravní nehodou trpěl zdravotními

potížemi. Jak vyplynulo ze znaleckého posudku z oboru zdravotnictví, odvětví neurologie, neuropsychologie a neurofyziologie, trpěl obžalovaný akutním virovým onemocněním zažívacího traktu, které vlivem dehydratace snížilo celkovou výkonnost organismu v menší míře, která nemohla významněji narušit schopnost bezpečně ovládat motorové vozidlo. V den nehody ale v důsledku dehydratace a hypoglykemie došlo k celkovému vyčerpání organismu s projevy zvýšené únavy a snížené bdělosti, které vyvrcholily mikrosmánkem nebo mdlobou. Nelze zpětně zjistit, zda k tomu došlo postupně nebo náhle. Příčinou snížené bdělosti až ztráty vědomí nebyla samotná porucha zdraví (virové onemocnění), ale souběh více nepříznivých vlivů. Pokud by šlo o první projevy mikrosmánku či mdloby v průběhu jízdy, nemohl tento stav rozpoznat ani na něj reagovat. Nelze vyloučit, že k významnému poklesu bdělosti až mikrosmánku či mdlobě došlo velmi rychle.

Lze tak jednoznačně uzavřít, že jediným a výlučným důvodem dopravní nehody byl nepříznivý zdravotní stav obžalovaného, který v souhrnu s dalšími okolnostmi, zejména teplým počasím a delší dobu trvajících potížemi vyvolal u obžalovaného krátkodobou poruchu vědomí, kdy obžalovaný nebyl schopen bezpečně vozidlo ovládat, zcela neočekávaně změnil směr jízdy a došlo ke střetu s protijedoucím vozidlem.

Krajský soud dále posuzoval, zda je v dané věci naplněná skutková podstata uvedených trestných činů, zejména ve vztahu k zavinění. V dané věci se jedná o tzv. nedbalostní trestné činy, u kterých je dáno zavinění ve smyslu ustanovení § 16 tr. zákoníku. Při svém rozhodování krajský soud přihlédl k několika rozhodnutím Nejvyššího soudu. Jedná se zejména o rozhodnutí sp. zn. 8Tdo 1028/2014, dle kterého hranici okolností, které pachatel může či nemůže předvídat, nelze vymezovat jen v hypotetické rovině (neboť pak by musel každý předvídat v podstatě cokoliv), ale je zapotřebí vždy vycházet z existujících objektivních okolností vyplývajících z určité životní situace, která může být charakterizována celou řadou faktorů, jež pachatel vnímá svými smysly a může je pak hodnotit podle svých znalostí i dalších subjektivních dispozic. Jestliže pachatel v konkrétním případě nepostupoval hazardérsky, laxně či nadměrně neopatrně a učinil vše, co s ohledem na své životní znalosti a zkušenosti považoval za důležité a co po něm bylo možno rozumně požadovat, nelze ani uvažovat o nedbalostním porušení i jen prevenční povinnosti obsažené v občanském zákoníku. Trestními prostředky má být postihována transparentní nedbalost, nečinnost, laxnost, hazardérství či bezohlednost k chráněným zájmům, nikoli snad údajné opomenutí přesně neznámých a ničím nestanovených opatření. Zpětně domýšlet a konstruovat, co všechno mohl a měl pachatel v konkrétní věci učinit, se jeví jako nepatřičné. To platí zvláště za situace, kdy pachatel nestanovuje povinnost žádný obecně závazný právní předpis.

Dále z rozhodnutí sp. zn. 11Tdo 1319/2014, kde Nejvyšší soud konstatuje, že k porušení důležité povinnosti ve smyslu § 143 odst. 2 tr. zákoníku může dojít v poměrně krátkém časovém okamžiku. V případě řízení vozidla je proto nutné si počínat velmi obezřetně, zvláště v situaci, ve které hrozí střet vozidla s chodcem. Ani chvilková nepozornost řidiče tak nemůže být důvodem pro závěr o neexistenci trestní odpovědnosti za některý z nedbalostních trestných činů proti životu a zdraví.

Z rozhodnutí sp. zn. 7Tdo 1156/2010 vyplývá, že zdravotní indispozice, ať již přechodná nebo trvalá, která činí postiženou osobu nezpůsobilou k řízení motorového vozidla,

nemůže sama o sobě založit odpovědnost za vznik dopravní nehody, pokud se neprokáže, že právě v důsledku této indispozice došlo k dopravní nehodě.

V neposlední řadě bylo přihlédnuto i k rozhodnutí Ústavního soudu sp. zn. III.ÚS 2065/15, dle kterého závěr o trestněprávním zavinění nelze nikdy dovozovat z pouhého faktu, že došlo ke škodlivému následku za účasti třetí osoby. K událostem majícím objektivně nešťastnou nebo i tragickou povahu dochází i bez cizího zavinění, jako je tomu v případech tzv. vis maior nebo v případech, kdy se přítomné třetí osoby na vzniku škodlivého následku nijak nepodílejí. Zanedbání potřebné míry opatrnosti jako předpoklad nedbalostního zavinění je třeba vyvozovat z konkrétních skutkových okolností řádně zjištěných důkazním postupem před obecnými soudy. Nelze jej činit pouze na základě zpětné myšlenkové konstrukce, podle které, došlo-li ke škodlivému následku, neznamená to automaticky, že potřebná míra opatrnosti musela být nutně zanedbána. Součástí soudního rozhodnutí, v němž je osoba uznána vinou nedbalostním trestným činem, proto musí být pečlivé zhodnocení všech okolností, které soud vedly k názoru, že tato osoba náležitou opatrnost nezachovala a jednala tedy zaviněně. Soudy musí v tomto smyslu zkoumat jak objektivní, tak subjektivní hledisko potřebné míry opatrnosti, tedy povinnost i možnost obviněného předvídat vznik trestněprávně relevantního následku. Orgány činné v trestním řízení mají úřední povinnost zjišťovat skutkový stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro jejich rozhodnutí (srov. ust. § 2 odst. 4, odst. 5 trestního řádu). Z ústavního principu presumpce neviny zakotveného v článku 40 odst. 2 Listiny vyplývá pro obecné soudy povinnost při rozhodování o vině zvažovat též takovou verzi případu, že vzhledem ke skutkovým okolnostem případu mohlo ke způsobení škodlivého následku dojít bez zavinění. Pouze tak mohou obecné soudy dostát požadavkům článku 36 odst. 1 Listiny, jenž obviněným osobám zaručuje právo na soudní ochranu.

Jak již výše uvedeno, bylo v projednávané věci zcela nepochybně zjištěno, že jedinou a vylučnou příčinou dopravní nehody byla zdravotní indispozice na straně obžalovaného. Dále bylo prokázáno, že tato indispozice byla vyvrcholením zdravotních potíží, které obž. K. ■■■ provázely nejméně od pátku dne ■■■■■. Obžalovaný si byl těchto potíží velmi dobře vědom, když den před nehodou navštívil lékařskou pohotovost a v den nehody pak i svoji obvodní lékařku. V žádném případě tak nelze tvrdit, že by tyto problémy byly ve svém souhrnu pro obžalovaného náhlé, zcela nepředpokladatelné. Jak dále krajský soud uvedl, s podobnými potížemi měl obžalovaný zkušenosti i z doby předchozí, kdy dle své výpovědi asi před rokem měl podobné zdravotní obtíže a tyto léčil cca 1 – 2 týdny, kdy, jak uvedl, byl doma. Rovněž tak si byl vědom i teplého počasí, které v inkriminované době panovalo. Jak opět sám vypověděl, příčiny nehody vidí v tom, že byl kvůli zdravotním potížím ve stresové situaci, mohl být celkově vyčerpán a zřejmě i dehydratován. Pakliže po nehodě tuto zdůvodňuje uvedeným způsobem, lze dojít k jednoznačnému závěru, že si tyto okolnosti musel uvědomovat již v době před nehodou, avšak nepřikládal jim takovou důležitost, aby mu tyto bránily v použití motorového vozidla. Přehlédnout nelze ani zdravotní potíže, kterými trpěl, tedy bolesti žaludku či břicha, které byly spojeny až s křečemi a nucením na stolicí, dále spojenými s vodnatou stolicí. Dle názoru soudu již tento zdravotní stav sám o sobě snižoval schopnost obžalovaného řídit motorové vozidlo takovým způsobem, že jej činil k této činnosti nezpůsobilým. Obecně je známo, že křeče žaludku či v břišní dutině jsou provázány zkroucením horní poloviny těla, velmi pravděpodobným uchopením alespoň jednou rukou za postiženou oblast a toto vše ještě zhoršuje vodnatá

stolice. Takovýto stav dle názoru krajského soudu zcela vylučuje bezpečné ovládání motorového vozidla a přizpůsobení jízdy dopravní situaci. Přehlédnout nelze ani jeden ze závěrů znaleckého posudku z oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie, kde znalec konstatuje, že se v dané době obžalovaný nacházel ve stavu tělesného dyskomfortu, jehož hlavním příznakem byly bolesti břicha a s tím související průjem. Tento stav vedl k nástupu vyšší než běžné únavy, snížení pozornosti, resp. centrování pozornosti více na okruh obtíží zdravotních. Právě onoho centrování pozornosti více na okruh obtíží zdravotních si musel být dle názoru krajského soudu obžalovaný rovněž plně vědom, kdy je naprosto logické, že takovýto způsobem zdravotně postižená osoba spíše myslí na své zdravotní potíže, než že by se plně soustředila na své okolí. Přitom řízení motorového vozidla vyžaduje plnou soustředěnost, bez toho, aby byla pozornost řidiče odváděna jinými než dopravní situací provázejícími okolnostmi.

Ve vztahu k celé věci a výše uvedeným rozhodnutím Nejvyššího soudu a Ústavního soudu tedy krajský soud uzavírá, že obž. K. ■ mohl nejen ke svým rovněž výše uvedeným předchozím zkušenostem, ale i s přihlédnutím k nepochybně značným zdravotním potížím, které jej dokonce přiměly navštívit lékařskou pohotovost, předvídat, že může nastat taková situace, která zcela vyloučí jeho schopnost bezpečně řídit motorové vozidlo. Přitom se může jednat o poměrně krátkodobou indispozici. Dále bylo prokázáno, že právě ona zmíněná zdravotní indispozice byla jedinou příčinou dopravní nehody. Obžalovaný v žádném případě nezachoval náležitou opatrnost, kterou je v daném případě, tedy řízení motorového vozidla, povinován dodržet.

Napadaný rozsudek konstatuje, že obž. K. ■ porušil ustanovení § 4 písm. a) a § 11 odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích ve znění pozdějších předpisů. Dle § 4 je povinnosti účastníka provozu na pozemních komunikacích mimo jiné i přizpůsobit své chování svému zdravotnímu stavu. V tomto případě k tomuto nedošlo, když i přes špatný zdravotní stav obžalovaný motorové vozidlo řídil. Dle § 11 odst. 1 se jezdí vpravo, a pokud tomu nebrání zvláštní okolnosti, při pravém okraji vozovky, pokud není stanoveno jinak. I toto ustanovení tedy bylo obžalovaným porušeno, když bez zjevné příčiny, která by měla svůj původ v dopravní situaci, vjel do protisměrného jízdního pruhu. Na tomto závěru nemůže nic změnit ani to, že se tak stalo v souvislosti s náhlou krátkodobou ztrátou vědomí, kterou ale mohl obžalovaný s ohledem na svůj zdravotní stav předpokládat či předvídat. Navíc krajský soud připomíná i ustanovení § 5 odst. 2 písm. c) uvedeného zákona, dle kterého řidič mimo jiné nesmí řídit vozidlo, jestliže je jeho schopnost k řízení vozidla snížena v důsledku jeho zdravotního stavu. Zde krajský soud zdůrazňuje, že postačuje snížení schopnosti k řízení motorového vozidla, zákon tedy nepředpokládá zcela vymizelou schopnost k řízení. Takováto situace v dané věci nepochybně nastala.

Obž. K. ■ tedy v celém souhrnu porušil celkem tři ustanovení zákona o provozu na pozemních komunikacích. Přitom se jedná o poměrně zásadní ustanovení, když jejich porušení v souhrnu má ve většině případů za následek způsobení závažných dopravních nehod, při kterých je ohroženo nejen zdraví dalších účastníků provozu, ale i jejich majetek. Okresní soud tedy nepochybil, pokud dospěl k závěru, že obž. K. ■ spáchal uvedené trestné činy proto, že porušil důležitou povinnost uloženou mu podle zákona a jednání obžalovaného s ohledem na způsobený následek kvalifikoval jako dva trestné činy, a to

prečin usmrcení z nedbalosti podle § 143 odst. 1, 2 trestního zákoníku a prečin těžkého ublížení na zdraví z nedbalosti podle § 147 odst. 1, 2 trestního zákoníku.

Rovněž při ukládání trestu okresní soud nepochybil, když zohlednil všechny rozhodné okolnosti tak, jak ukládá ustanovení § 39 a násl. tr. zákoníku. Své závěry i v tomto bodě okresní soud řádně odůvodnil, a proto krajský soud na toto odůvodnění v plném rozsahu odkazuje.

Okresní soud ale pochybil ve výroku o povinnosti obžalovaného k náhradě škody. Zde je nutné konstatovat, že tento výrok je nejen součástí rozsudku, ale současně se stává i exekučním titulem. Z tohoto důvodu je nutné přesně označit osoby, kterých se výrok týká, a to i případných zmocněnců poškozených. V této věci byli poškození, rodinní příslušníci pošk. B. zastoupeni na základě plné moci zmocněncem Č. Tato okolnost ale zůstala v napadeném rozsudku, resp. výroku o náhradě škody zcela pomínuta, a mimo jiné i proto musel krajský soud ve smyslu § 258 odst.1 písm. f), odst. 2 tr.ř. zrušit tento výrok a dle § 259 odst. 3 tr.ř. rozhodnout znovu. Dále krajský soud připomíná, že dle § 228 tr.ř. je možno uložit pachateli trestného činu jednak náhradu majetkové škody a jednak náhradu nemajetkové újmy. Již s ohledem na úpravu těchto institutů v občanském zákoníku je nutné zcela jasně a nezaměnitelně označit, co má být obžalovaným hrazeno, zda se tedy jedná o majetkovou škodu či nemajetkovou újmu. K tomuto ale v napadeném rozsudku nedošlo a je tak namístě, jak výše uvedeno, zrušit celý výrok o náhradě škody. Krajský soud si je zcela vědom toho, že by bylo namístě, aby on sám o povinnosti k náhradě škody či nemajetkové újmy ze strany obžalovaného rozhodl. Na druhou stranu je ale třeba vidět i to, že některé nároky uplatněné poškozenými, např. M. B. uplatněný příspěvek na výživu, náklady spojené se studiem, B. uplatněné náklady na domácnost atp., by nepochybně vyžadovaly hlubší přezkoumání vázané na provádění dalších důkazů, které ale nejsou nutné pro posouzení viny a pro případné uložení trestu obžalovanému. Navíc sám zmocněnec poškozených navrhl provádění dalších důkazů, kterými lze nepochybně prokazovat případnou vyšší míru zavinění na straně obžalovaného, než jaká byla dosud prokázána a k tomuto se pak vážící vyšší míra odpovědnosti za náhradu škody. Toto doplnění však opět není nutné k rozhodnutí o vině a trestu, doplnění dokazování by pouze oddálilo rozhodnutí soudu ve věci samé, a proto bylo rozhodnuto ve smyslu ustanovení § 229 odst. 1 tr. ř. u poškozených pozůstalých, když ve zbytku tohoto výroku pochybení shledáno nebylo a obžalovaný byl zavázán k náhradě škody příslušné zdravotní pojišťovně.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí **není** další řádný opravný prostředek přípustný.

Nejvyšší státní zástupce a obviněný však mohou proti tomuto rozhodnutí podat **dovolání**. Obviněný může dovolání podat pouze prostřednictvím obhájce. Podání obviněného, které nebylo učiněno prostřednictvím obhájce, se nepovažuje za dovolání, byť bylo takto označeno.

Dovolání se podává u okresního soudu, který rozhodl ve věci v prvním stupni, a to do dvou měsíců od doručení rozhodnutí, proti kterému dovolání směřuje. Navrácení lhůty k podání dovolání není přípustné. Dovolání jen proti důvodům rozhodnutí není přípustné.

O dovolání rozhoduje Nejvyšší soud České republiky v Brně.

V dovolání musí být vedle obecných náležitostí podání (§ 59 odst. 4/ tr.řádu) uvedeno, proti kterému rozhodnutí směřuje, který výrok, v jakém rozsahu i z jakých důvodů napadá a čeho se dovolatel domáhá, včetně konkrétního návrhu na rozhodnutí dovolacího soudu s odkazem na zákonné ustanovení § 265b odst. 1) písm.a) až l) nebo § 265b) odst. 2) tr.řádu, o které se dovolání opírá. Nejvyšší státní zástupce je povinen v dovolání uvést, zda je podává ve prospěch nebo v neprospěch obviněného.

Rozsah, v němž je rozhodnutí dovoláním napadáno, a důvody dovolání lze měnit jen po dobu trvání lhůty k podání dovolání.

V Hradci Králové dne 20. června 2017

JUDr. Zdeněk Šulc v. r.
předseda senátu

Za správnost vyhotovení:

